

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizărilor nr.68g/2020, nr.72g/2020, nr.73g/2020 și nr.84g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ alin.(1) din Codul contravențional (nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a pus în pericol sănătatea publică)

nr. 73 din 30.06.2020

Monitorul Oficial nr.212-220/118 din 21.08.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Eduard ABABEI,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizările înregistrate pe 11 mai 2020,
pe 18 mai 2020 și, respectiv, pe 29 mai 2020
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 30 iunie 2020 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află patru sesizări depuse la Curtea Constituțională pe 11 mai 2020, pe 18 mai 2020 și, respectiv, pe 29 mai 2020.

2. Sesizarea nr.68g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22, 29-30, 35-36, 40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de dl avocat Vitalie Iordachi, care apără interesele dlui Alexandru Saulea, contravenient în dosarul nr.5r-1546/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, și a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dl judecător Veniamin Chihai din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

3. Sesizarea nr.72g/2020 are la bază o excepție de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#), a articolului 2, în general, și, în special, a punctului 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență și a punctelor 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova. Această excepție a fost ridicată de către dl avocat Vitalie Tihon, care apără interesele dlui Nicolae Madam, contravenient în dosarul nr.4r-798/2020, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, și trimisă la Curtea Constituțională de un complet al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău (format din domnii judecători Maria Negru, Ghenadie Lisîi și Ion Bulhac), în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

4. Sesizarea nr.73g/2020 vizează pretinsa neconstituționalitate a punctului 22 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Excepția a fost ridicată de către dl avocat Alexei Croitor, care apără interesele dlui Serghei Scobin, contravenient în dosarul nr.4r-790/2020, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, și a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău (format din domnii judecători Maria Negru, Ghenadie Lisîi și Ion Bulhac), în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

5. Sesizarea nr.84g/2020 vizează pretinsa neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22-40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Această excepție a fost ridicată de către dl Tudor Gamarț, contravenient în dosarul nr.4r-895/2020, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, și a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău (format din domnii judecători Maria Negru, Mihail Diaconu și Ghenadie Moroza), în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

6. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor în partea controlului constituționalității articolului 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#), Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din [Codul jurisdicției constituționale](#), fiindu-i atribuit numărul 68g/2020.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei contravenționale nr.5r-1546/2020

7. Pe 30 aprilie 2020, dl avocat Vitalie Iordachi, care apără interesele dlui Alexandru Saulea, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și împotriva deciziei asupra cauzei contravenționale din 14 aprilie 2020, prin care dl Alexandru Saulea a fost găsit vinovat de comiterea contravenției prevăzute de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și sancționat cu o amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 25000 lei.

8. În ședința de judecată din 1 mai 2020, dl avocat Vitalie Iordachi, care apără interesele dlui Alexandru Saulea, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22, 29-30, 35-36, 40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

9. Printr-o încheiere din aceeași zi, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. Circumstanțele cauzei contravenționale nr.4r-798/2020

10. Pe 14 aprilie 2020, dl Nicolae Dudnic, agent constator al Inspectoratului de Poliție Orhei, a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție și o decizie asupra cauzei contravenționale, prin care a constatat vinovăția dlui Nicolae Madam la comiterea contravenției prevăzute de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și i-a aplicat o amendă în mărime de 450 unități convenționale, adică 22500 lei.

11. Pe 30 aprilie 2020, dl Nicolae Madam a depus la Judecătoria Orhei, sediul central, o contestație, prin care a solicitat repunerea în termenul de contestare, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cauzei contravenționale din 14 aprilie 2020, cu încetarea procesului contravențional intentat.

12. Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central, din 30 aprilie 2020, s-a respins cererea de repunere în termenul de înaintare a contestației și s-a respins contestația depusă de către dl Nicolae Madam, ca fiind depusă peste termenul prevăzut de punctul 22 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale.

13. Dl avocat Vitalie Tihon, care apără interesele dlui Nicolae Madam, a formulat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, în fața Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii și remiterea cauzei la judecare.

14. În cadrul ședinței de judecată din 6 mai 2020, dl avocat Vitalie Tihon a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#), a articolului 2 în general și, în special, a punctului 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență, precum și a punctelor 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a

Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova.

15. Printr-o încheiere din 6 mai 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

3. Circumstanțele cauzei contravenționale nr.4r-790/2020

16. Pe 22 aprilie 2020, dl Serghei Scobin a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei asupra cauzei contravenționale din 9 aprilie 2020, prin care a fost găsit vinovat de comiterea contravenției prevăzute de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și sancționat cu o amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 25000 lei.

17. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 29 aprilie 2020, a fost respinsă ca tardivă contestația depusă de dl Serghei Scobin.

18. Dl avocat Alexei Croitor, în interesele dlui Serghei Scobin, a formulat un recurs împotriva hotărârii primei instanțe, în fața Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și să fie încetat procesul contravențional.

19. În cadrul examinării cauzei, dl avocat Alexei Croitor a ridicat excepția de neconstituționalitate a punctului 22 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

20. Printr-o încheiere din 30 aprilie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

4. Circumstanțele cauzei contravenționale nr.4r-895/2020

21. Pe 5 mai 2020, dl Tudor Gamarț a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și împotriva deciziei asupra cauzei contravenționale din 18 martie 2020, prin care acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și, respectiv, a fost sancționat cu o amendă în mărime de 450 unități convenționale, adică 22500 lei. De asemenea, dl Tudor Gamarț a solicitat repunerea în termenul legal de contestare.

22. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 12 mai 2020, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de înaintare a contestației și a fost respinsă contestația depusă de către dl Tudor Gamarț, ca fiind depusă tardiv.

23. Dl Tudor Gamarț a depus la Curtea de Apel Chișinău un recurs împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și să fie încetat procesul contravențional în privința sa.

24. În cadrul examinării cauzei, dl Tudor Gamarț a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22-40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

25. Printr-o încheiere din 15 mai 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

26. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
[...]”.

Articolul 26 **Dreptul la apărare**

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”.

27. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin [Legea nr.218 din 24 octombrie 2008](#), sunt următoarele:

Articolul 76¹ **Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice**

„(1) Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a pus în pericol sănătatea publică,

se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Prezentarea intenționată a unor date false sau incomplete ori refuzul de a prezenta datele necesare pentru completarea fișei epidemiologice

se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate

28. Autorul sesizării nr.68g/2020 susține că cuantumul amenzii prevăzute de articolul 76¹ din [Codul contravențional](#) denotă faptul că această normă poate fi echivalată cu o acuzație în materie penală în condițiile în care, pentru neachitarea amenzii, instanța poate înlocui amenda cu arestul contravențional.

29. Totodată, autorul excepției menționează că punctele contestate din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale au limitat dreptul persoanei de a contesta decizia agentului constator oferindu-i doar 48 de ore, și dreptul de a contesta cu recurs hotărârea instanței de judecată prevăzând în acest scop doar 24 de ore. Așadar, prin instituirea unui termen restrâns, dreptul de acces la justiție garantat de articolul 20 din [Constituție](#) a devenit iluzoriu, fiind afectată substanța acestuia. De asemenea, prin impunerea acestor limite de timp a fost afectat și dreptul la apărare al justițiabilului.

30. Autorul susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin.(3), 4 alin.(2), 20 și 26 din [Constituție](#).

31. Deși contestă articolul 76¹ din [Codul contravențional](#), articolul 2 în general și, în special punctul 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență, precum și punctele 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#), cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova, autorul sesizării nr.72g/2020 se referă, de fapt, la termenele de contestare a proceselor-verbale cu privire la contravenția prevăzută la articolul 76¹ din [Codul contravențional](#) și la cele de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată. Termenele respective sunt stabilite de Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale.

32. Autorul excepției de neconstituționalitate menționează că prevederile contestate contravin articolelor 1, 4, 7, 15, 20, 21, 22, 23, 26, 46, 54 și 115 din [Constituție](#).

33. Autorul sesizării nr.73g/2020 susține că punctul 22 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, care prevede termenul de 48 ore pentru contestarea deciziei asupra cauzei contravenționale, încalcă dreptul de acces la justiție garantat de articolul 20 din [Constituție](#).

34. Autorul excepției de neconstituționalitate nr.84g/2020 susține că cuantumul amenzii prevăzute

de articolul 76¹ din [Codul contravențional](#) face ca această normă să instituie o acuzație în materie penală.

35. Totodată, autorul sesizării invocă faptul că punctele 22-40 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, care se referă la termenele de contestare a proceselor-verbale cu privire la contravenție și a hotărârilor instanțelor de judecată, au restrâns în mod nejustificat accesul liber la justiție și dreptul la apărare. Așadar, persoana în privința căreia s-a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenția prevăzută de articolul 76¹ din [Codul contravențional](#) și s-a luat o decizie asupra cauzei contravenționale de sancționare, efectiv, nu dispune de timpul necesar pentru a-și pregăti apărarea și pentru a contesta în instanța de judecată procesul-verbal cu privire la contravenție.

36. Autorul sesizării susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin.(2), 4 alin.(2), 20 și 26 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

37. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

38. Curtea observă că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate sunt formulate de subiectele cărora li s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#), așa cum a fost interpretat acesta prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

39. Curtea reține că obiectul sesizărilor îl constituie articolul 76¹ din [Codul contravențional](#), articolul 2 în general și, în special, punctul 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență, punctele 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova, și punctele 22-40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

40. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, hotărârilor Parlamentului și a hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a [Codului contravențional](#), a [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență și a [Hotărârii Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova, ține de competența Curții Constituționale.

41. Cu privire la criticile referitoare la unele prevederi ale Dispoziției nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale (menționate în §§2, 4 și 5 *supra*), Curtea constată că, în conformitate cu prevederile articolelor 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), 4 alin.(1) lit.a) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și 4 alin.(1) lit.a) din [Codul jurisdicției constituționale](#), ea nu deține atribuția de a exercita controlul constituționalității actelor Comisiei pentru Situații Excepționale. Prin urmare, în partea controlului constituționalității punctelor contestate din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, sesizările sunt inadmisibile *ratione materiae*, aceasta fiind susceptibilă controlului de legalitate, care ține de competența instanței de judecată, în procedură de contencios administrativ (a se vedea, *mutatis mutandis*, [DCC nr.42 din 30 aprilie 2020](#); [HCC nr.17 din 23 iunie 2020](#), §131).

42. Curtea reține că, potrivit articolului 225 alin.(3) din [Codul administrativ](#), actele administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare pot fi contestate în instanța de judecată în procedura de contencios administrativ în privința: a) existenței situației excepționale la data la care a fost emis actul; b) competenței autorității publice de a emite actul; c) existenței interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilității efective a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite. Mai mult, prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.17 din 23 iunie 2020](#) a fost declarat neconstituțional articolul 225 alin.(3) din [Codul administrativ](#) în partea în care limitează competența instanțelor de judecată de a efectua controlul proporționalității măsurilor dispuse de către autoritatea publică (punctul 3 din dispozitiv). Curtea a reținut că până la modificarea [Codului administrativ](#) de către Parlament, în cazul contestării măsurilor adoptate de către

autoritățile responsabile de gestionarea stării de urgență, instanțele judecătorești vor trebui să examineze inclusiv dacă măsura dispusă de către autoritatea publică este proporțională cu situația care a determinat-o (punctul 4 din dispozitiv).

43. Cu privire la excepțiile de neconstituționalitate, Curtea reamintește că a stabilit, în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a acesteia, că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei (a se vedea [HCC nr.2 din 9 februarie 2016](#), punctul 1 subpunctul 3 din dispozitiv).

44. Așadar, excepția de neconstituționalitate nr.68g/2020 a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea unei contestații cu privire la anularea proceselor-verbale cu privire la contravenția prevăzută de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#) și a deciziei asupra cauzei contravenționale. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

45. De asemenea, excepțiile de neconstituționalitate nr.72g/2020, nr.73g/2020 și nr.84g/2020 au fost ridicate în cauze care au avut ca obiect examinarea unor recursuri împotriva hotărârilor instanțelor de judecată, în care au fost aplicate dispozițiile contestate. În acest context, Curtea observă că instanțele de recurs au sesizat Curtea Constituțională și, prin decizii din aceeași dată, au declarat inadmisibile recursurile ca nefondate și, respectiv, ca tardive. Totuși, acest fapt nu conduce la inadmisibilitatea sesizărilor menționate. *Per a contrario*, în eventualitatea în care în situațiile invocate Curtea nu ar exercita controlul de constituționalitate, excepția de neconstituționalitate ar fi lipsită de eficacitate, devenind una iluzorie (a se vedea, *mutatis mutandis*, [HCC nr.15 din 28 mai 2020](#), §14).

46. De asemenea, Curtea reține că în cazul excepțiilor de neconstituționalitate nr.68g/2020, nr.72g/2020 și nr.84g/2020, deși autorii acestora au contestat articolul 76¹ din [Codul contravențional](#), în cauzele în care au fost ridicate excepțiile respective, instanțele de judecată vor aplica sau au aplicat doar alin.(1) din articolul 76¹ al [Codului contravențional](#).

47. Totodată, autorul sesizării nr.72g/2020 a contestat și prevederile punctului 2 în general și, în special, ale punctului 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență și punctele 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova, care nu vor fi aplicate de instanțe la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția respectivă. Astfel, capetele de cereri referitoare la prevederile articolului 76¹ alin.(2) din [Codul contravențional](#), punctului 2 în general și, în special, ale punctului 12) din acest articol al [Hotărârii Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență și ale punctelor 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova, nu întrunesc condiția admisibilității, prevăzută la §43 *supra*, și urmează să fie respinse.

48. Curtea reiterează că odată ce excepția de neconstituționalitate reprezintă o problemă juridică a cărei rezolvare trebuie să preceadă soluționarea litigiului de care este legată, aplicabilitatea și pertinența normei contestate pentru soluționarea litigiului principal constituie o condiție esențială pentru admisibilitatea sesizării ([DCC nr.133 din 5 decembrie 2019](#), §23; [DCC nr.71 din 25 iunie 2020](#), §25).

49. În aceste circumstanțe, în cazul în care Curtea ar admite sesizarea nr.72g/2020 în privința punctului 2 în general și, în special, a punctului 12) din acest articol al Hotărârii Parlamentului și a punctelor 6-8 din Hotărârea Guvernului menționate *supra*, precum și sesizările nr.68g/2020, nr.72g/2020 și nr.84g/2020 cu privire la articolul 76¹ alin.(2) din [Codul contravențional](#), ea ar examina, de fapt, o *actio popularis*, în privința căreia Curtea nu are competența să se pronunțe (a se vedea [DCC nr.102 din 6 septembrie 2018](#), §§18-19; [DCC nr.114 din 28 octombrie 2019](#), §32; [DCC nr.138 din 9 decembrie 2019](#), §19; [DCC nr.21 din 27 februarie 2020](#), §16).

50. Curtea constată că prevederile articolului 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#), la momentul depunerii sesizării, nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

51. Deși autorii sesizărilor nr.68g/2020, nr.72g/2020 și nr.84g/2020 contestă articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#), în realitate aceștia susțin că termenele de contestare a procesului-verbal cu privire la contravenție și a hotărârii instanței de judecată încalcă drepturile garantate de articolele 20 și

26 din [Constituție](#). Curtea notează că termenele în discuție sunt prevăzute de Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, dar nu de articolul 76¹ alin.(1) din [Codul contravențional](#). Curtea nu este competentă să se pronunțe în privința acestei Dispoziții, deoarece aceasta excede sferei obiectului controlului constituțional (a se vedea §41 supra).

52. Curtea nu poate reține critica autorilor sesizărilor potrivit căreia dispozițiile contestate sunt în contradicție cu alte acte normative infraconstituționale. În acest sens, Curtea reiterează că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, dar nu raportarea la alte norme infraconstituționale sau compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale [Constituției](#) (a se vedea, *mutatis mutandis*, [HCC nr.40 din 21 decembrie 2017](#), §29, [DCC nr.139 din 12 decembrie 2019](#), §25). Astfel, o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme legale infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (a se vedea [DCC nr.91 din 19 septembrie 2019](#), §19; [DCC nr.106 din 7 octombrie 2019](#), §25; [DCC nr.24 din 2 martie 2020](#), §24; [DCC nr.72 din 29 iunie 2020](#), §22). De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (*Rohlena v. Cehia* [MC], 27 ianuarie 2015, §50 și §51).

53. De asemenea, Curtea observă că autorii sesizărilor nu au invocat alte argumente privind pretinsa neconformitate a acestei norme contravenționale cu prevederile constituționale invocate și nici nu au demonstrat raportul contradictoriu dintre ele.

54. Sub acest aspect, Curtea reține că simpla enumerare a dispozițiilor legale contestate și a celor constituționale care se pretind a fi încălcate nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.

55. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin.(2) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolului 39 din [Codul jurisdicției constituționale](#), sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să menționeze care sunt normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederile contestate contravin [Constituției](#), precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, [HCC nr.4 din 7 februarie 2017](#), §46; [DCC nr.9 din 5 ianuarie 2018](#), §21; [DCC nr.145 din 16 decembrie 2019](#), §16; [DCC nr.5 din 20 ianuarie 2020](#), §19; [DCC nr.61 din 11 iunie 2020](#), §39).

56. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din [Constituție](#), fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea, *mutatis mutandis*, [DCC nr.44 din 22 mai 2017](#), §19; [DCC nr.30 din 29 martie 2018](#), §22; [DCC nr.145 din 29 noiembrie 2018](#), §15; [DCC nr.102 din 3 octombrie 2019](#), §17; [DCC nr.130 din 2 decembrie 2019](#), §23, [DCC nr.151 din 26 decembrie 2019](#), §16; [DCC nr.5 din 20 ianuarie 2020](#), §20; [DCC nr.61 din 11 iunie 2020](#), §40).

57. Prin urmare, în baza celor menționate supra, Curtea constată că sesizările privind excepția de neconstituționalitate sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibile:

- sesizarea nr.68g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22, 29-30, 35-36, 40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;

- sesizarea nr.72g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#), a articolului 2 în general și, în special, a punctului 12) din acest articol din [Hotărârea](#)

[Parlamentului nr.55 din 17 martie 2020](#) privind declararea stării de urgență, precum și a punctelor 6-9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin [Hotărârea Guvernului nr.1340 din 4 decembrie 2001](#) cu privire la Comisia Situații Excepționale a Republicii Moldova;

- sesizarea nr.73g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a punctului 22 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și

- sesizarea nr.84g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 76¹ din [Codul contravențional](#) și a punctelor 22-40 și 45 din Dispoziția nr.4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Domnica MANOLE

Nr.73. Chișinău, 30 iunie 2020.